

РЕЦЕНЗІЇ

НОВЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ¹

Притика Д.М.,

доктор юридичних наук,
заслужений юрист України,

академік Національної академії правових наук України

Утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, яка прагне відповідати ознакам демократичної, правової та соціальної. Саме це закладено в основу Конституції України, яка проголосила людину, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпеку найвищою соціальною цінністю. Проте декларації набувають реального змісту лише за умови створення та функціонування в державі дієвих механізмів, які забезпечують реалізацію та захист прав, свобод та інтересів людини. Одним із них є механізм судового захисту, змагальна основа якого визначає його ефективність, збалансовуючи можливості держави та індивіда. Це зумовлює особливу суспільну цінність інституту адвокатури. Його публічна значимість сьогодні є очевидною та незаперечною. І конституційні зміни у сфері правосуддя, внаслідок яких норма щодо адвокатури посіла належне місце у структурі розділу VIII «Правосуддя» Конституції України, є тому додатковим аргументом.

В Україні адвокатура функціонує у складних умовах, що характеризуються нестабільністю всіх сфер державного та суспільного буття. Її нормативна основа не спроможна забезпечити ефективність, створюючи передумови до чергового реформування. Проте цей процес повинен ґрунтуватися на міцній теоретико-методологічній основі, яка здатна забезпечити системне уявлення про сучасну природу інституту адвокатури, його функції в суспільстві, форми реалізації тощо. Усвідомлюючи це, вітчизняні науковці спрямували свою увагу на дослідження проблематики адвокатури, про що свідчить ряд фундаментальних робіт у цій сфері, які побачили світ за останні декілька років. Але ряд завдань залишились невіршеними. Зокрема, потребують розуміння процеси впливу на вітчизняну адвокатуру світових тенденцій суспільного розвитку, чільне місце серед яких відводиться глобалізації. Їх дослідження необхідно, щоб спрогнозувати подальші вектори розвитку цього правозахисного інституту в Україні, що слугуватиме базисом для розробки його грамотної нормативно-правової основи.

З огляду на викладене вище необхідно відзначити актуальність і своєчасність монографічного дослідження А.М. Бірюкової «Адвокатура України в умовах глобалізації». За своїм предметом уваги воно суттєво вирізняється серед існуючого доробку вітчизняної юридичної науки.

Аналіз змісту рецензованої праці дає підстави для висновку про її високий науковий рівень. Автору вдалося доступно та аргументовано пояснити чимало процесів, які відбуваються у сфері організації та функціонування вітчизняної адвокатури,

та з урахуванням цього сформулювати ряд пропозицій, спрямованих на удосконалення її нормативно-правової бази.

Структура монографії є логічною та доречною, забезпечує послідовність викладення матеріалу та логіку дослідження. Окресливши в першому розділі монографії підходи до розуміння глобалізації, її впливу на правову систему, зокрема й адвокатуру, автор у подальшому розкриває питання правового статусу адвокатури (його елементів) в умовах глобалізації (розділ 2), правового статусу адвоката в контексті досвіду міжнародної та національної практики його регулювання (розділ 3) та етичних основ адвокатської діяльності (розділ 4). Кожний структурний елемент роботи передбачає як аналіз існуючих думок, так і авторські судження, що розвивають положення науки про адвокатуру. Окремо слід відзначити наявність авторських дефініцій, як, наприклад, «правова глобалізація», «адвокатура», «міжнародні стандарти адвокатури», «адвокат» та інші, що, безумовно, є певним внеском у вітчизняну доктрину.

Такий системний підхід дає комплексне уявлення про сучасну адвокатуру, стан якої відображає стан розвитку суспільства. Тому автор доречно звернувся до надбав не лише юридичної науки, а й історії, філософії, політології, філології та інших наук.

Рецензована робота характеризується авторським творчим підходом. Водночас вона викладена зрозумілою літературною мовою, що забезпечує доступність матеріалу та її широку цільову аудиторію. Зокрема, вона буде цікавою науковцям, викладачам і студентам закладів вищої освіти юридичного профілю, адвокатам, суддям, прокурорам, а також усім тим, кого цікавлять проблеми вітчизняної адвокатури та адвокатської діяльності.

Зміст монографічного дослідження А.М. Бірюкової свідчить, що авторські висновки та пропозиції ґрунтуються на системному аналізі положень міжнародного та вітчизняного законодавства, доктринальних і емпіричних джерел, що зумовлює високий рівень їх достовірності та доцільності.

Наведене дає підстави для висновку про високий науковий рівень дослідження, здійсненого А.М. Бірюковою, результатом якого стала авторська монографія «Адвокатура України в умовах глобалізації». Ця робота є вагомим внеском у розвиток юридичної науки та має важливе практичне значення для подальшого реформаційного процесу вітчизняної адвокатури.

Підсумовуючи, необхідно зауважити, що рецензована праця є фундаментальним дослідженням, проведеним висококваліфікованим фахівцем з актуальної не лише для вітчизняної доктрини тематики. Вона відзначається самостійним, творчим характером і загалом відповідає вимогам, що висуваються до такого роду наукових видань.

¹ Бірюкова А.М. Адвокатура України в умовах глобалізації: монографія. К.: Алерта, 2018. 424 с.